

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII“, asociațiune de institute financiare ea însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA“ sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățiana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coârul (Buteni), Coârul (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coryneana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hașegana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciană, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reuniunea de impr. și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Șoimul (Vașcău), Sebeșana (Sebeșul săs.), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercădiana, Sylvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Uioara), Tărnăveana, Tîbleșana, Timișșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânămărtin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zldgnea.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Chestiunea uniunii vamale cu Germania.

Sâmbăta trecută s'a ținut în Berlin adunarea generală a *Uniunii economice central-europene*, care a votat următoarea rezoluțiune:

„Adunarea își exprimă convingerea, că lupta purtată frățește pe câmpurile de războiu de către trupele unite ale Germaniei și Austro-Ungariei, va trebui să aibă ca rezultat, precum pe alte terene ale activității de stat, așa și pe teren politico-economic o *cât mai strânsă apropiere* a monarhiilor aliate. Uniunea economică central-europeană din Germania ține, că se impune crearea unui *teritoriu economic unitar larg*, fie cu granițe vamale comune și un *teritoriu vamal intermediar*, potrivit necesităților economiei politice ale ambelor părți, cari granițe ar avea să se abandoneze succesiv în timp de câteva decenii, sau prin acordarea de favoruri reciproce pe teren politico-vamal, înainte de toate și pe calea înmulțirii mărfurilor importate, scutite de vamă, cu rezerva de a spori la un termen de mai târziu lista acestor mărfuri scutite de vamă.

Uniunea economică central-europeană din Germania va intra relativ la acestea în legătură cu uniunile economice din Austria și Ungaria ca reprezentante ale economiei naționale austriace și ungare“.

Dând în întregime rezoluțiunea de mai sus, ținem că facem un lucru de interes general cuprinsând în acest articol părerile dominante cu privire la o apropiere economică a statelor din Europa centrală, îndeosebi a Germaniei și Austro-Ungariei. Căci nu mai este îndoială, că războiul mondial de azi a fost provocat, în locul prim, de motive de natură economică și astfel un aranjament, după războiu, pe motive economice, a

statelor aliate se va impune necondiționat, înaintea tuturor aranjamentelor de altă natură.

Rezoluțiunea de mai sus este și ea o dovadă mai mult, că se stăruie, ca lucrările pregătitoare ale cercurilor competente, înțelegem pertractările acestora, să se facă, pe cât este posibil, în detalii și cât mai îngrabă, ca până la încheierea păcii să ajungă atât de departe, pe cât îngăduie timpul ce mai stă la dispoziție.

Obținute aceste rezultate în scopul alianței economice, ar trebui, apoi, să se lucreze mai departe, cât mai îngrabă, pentruca chiar și parlamentele Germaniei și Austro-Ungariei să dezbată și voteze proiectele pregătite. Totul ar trebui organizat astfel în privința tehnică și economică, ca mașina să funcționeze cu cât mai puține fricțiuni și piedeci și, în chipul acesta, să fie date condițiunile pentru o dezvoltare progresivă folositoare.

Acestea ar fi principalele etape ale alianței economice, cărora ar avea să le urmeze *atașarea și a altor state* la blocul economic al puterilor centrale.

Renașterea vechei idei a uniunii vamale, de care ne ocupăm, are, fără îndoială, la bază și uniunea intereselor politice.

Dacă nu chiar însași izbucnirea războiului actual, apoi întinderea lui extraordinară se poate mulțumi, în tot cazul, împrejurării, că în ultimii zece ani au fost puse față în față, cu un așteptat crescând neîntrerupt, două grupuri de state, cari reprezintă în genere chestiunea europeană cu interesele de tot felul ce o caracterizează.

Asupra unui lucru sunt mulți de acord, anume, că drumul dela organizațiunea statului la organizațiunea mondială va duce prin treapta intermediară a coaliției de state și că statele se vor hotărî mult mai ușor decât până aci la legături de coaliție mai strâns,

prin ce s'ar simplifica rezolvarea marilor probleme, și totodată s'ar potența dezvoltarea fiecărei probleme în special, ne mai fiind expuse pericolelor de până acum.

În considerarea acestora, în Germania se crede, că toți bunii austriaci și unguri sunt astăzi de părerea, că pentru dânsii alianța cu Germania este o cerință neștrămutată, dela care depinde împlinirea tuturor așteptărilor lor politice.

Va trebui deci să se găsească sâmburele pentru un sistem de state din Europa centrală, pentru a cărui dezvoltare mai departe concepțiile sunt astăzi încă foarte nelămurite, a căror necesitate însă, în general, o recunosc și confirmă toți, cari țin la stat.

Și ca un mobil puternic pentru întărirea alianței politice se speră a servi curentul, ce a putut fi observat în lunile din urmă și care va trebui să aibă drept rezultat stabilirea unei strânse apropieri economice a ambelor state și crearea unei *alianțe economice*, cari vor trebui să deie comuniunii celor două imperii o bază mai largă.

O veche idee, care din timpul uniunii vamale, nu a atipit de tot niciodată, a reînviat acum iarăș, în condiții cu totul schimbate și în haine noi.

Chestiunea aceasta preocupă de mult și intensiv pe o mulțime de specialiști, pe reprezentanți ai vieții economice, și ai științelor, precum și cercurile guvernelor, etc. Opiniile, firește, diferă și sunt, pe cum s'a mai spus, încă nelămurite.

Ca cea mai extremă se consideră, cel puțin teoreticește, părerea acelei părți a *Maghiarilor*, al căror ideal este teritoriul vamal independent. Pentru ei opoziția începe nu la Uniunea Austro-Ungariei cu Germania, ci deja la comunitatea vamală dintre Austria și Ungaria, pentru că maghiarimea radicală are drept simbol independența absolută de stat și uniunea personală.

În *Austria* se opun acestui proiect *Cehii*, pe baza principiilor naționale, nefiindu le simpatice nici un fel de alianță mai strânsă cu Germania.

Germanii din Austria însă, în cea mai mare parte, ar dori o uniune economică mai strânsă cu Germania. Aderenți ai acestei idei se află în toate părțile sociale până și în sânul guvernului.

Războiul de față însă, precum se vede, va apropia și pe Maghiari, precum pe terenul politic, așa și pe cel economic, de Germania.

Ca părținitori ai acestei idei sunt considerați și *Polonii*.

*

Să vedem acum, ce motive economice se invoacă din partea germană — căci cele politice în timp de războiu nu se pot discuta — pentru o uniune vamală a puterilor centrale.

Se susține, că *agricultura* ungară s'a schimbat foarte mult dela anii 1880 și 1890, când agrarienii din Ungaria stăruiau pentru o uniune vamală. Privită din punctul său de vedere, Ungaria este și astăzi ca și înainte cu 30 de ani o țară cu un mare export de

bucate, însă din acest export cantități tot mai mari se plasează în Austria și, dacă se are în vedere întreg teritoriul Austro-Ungariei, dezvoltarea se mișcă într'un tempo binisor mai repede în direcție dela stat de export agrar, la stat de import agrar.

Interesul special al agriculturii pentru o uniune nu mai este, între astfel de împrejurări, așa de mare ca odinioară, și agrarienii ungari astăzi declară, că ei în judecarea chestiunii dau preferință industriei, fiind însă și astăzi ca și odinioară învoțiți ca să se creeze un teritoriu vamal comun, care ar permite trafic liber pentru produsele agrare, dela care așteaptă avantajii. Lărgirea pieții ar ridica în măsură extraordinară, după cum susțin ei, intensitatea producției lor agricole, care în tot cazul stă foarte departe îndărătul celei germane și o astfel de ridicare a venitului obținut din pământ ar face posibilă atingerea marelui scop a *aprovizionării proprii* a Austro-Ungariei și Germaniei. Prin aceasta însă agricultura ungară îi oferă imperiului german, pentru teritoriul mai mare de desfacere, o prețioasă contraprestațiune.

Pentru *industria austriacă* — în vederea alianței economice, — este un moment favorabil, că ea este circa 80% în *mâni germane*. De aceea opoziția politică a acelor, cari luptă contra unei apropieri economice, exercită proporțional o mică influință asupra situației industriei; unde proiectul se lovește de rezistență numai din cauza industriei, se poate susține în genere, că ea se razimă numai pe considerațiuni economice. Și aici chestiunea nu este simplă, încât industria germană și cea austriacă sunt doi soți neegali. Adevărat, că dezvoltarea și în Austria se face în direcția industrializării mai puternice și a formării de capital și în special în ultimii zece ani comerțul exterior austriac a crescut repede, ridicându-se în perioada dela 1902—1912 dela 4 la peste 6½ miliarde. Inșă distanța față de dezvoltarea obținută în Germania a devenit cu toate acestea tot mai mare și, abstrăgând și dela aceasta, progresul economic în Austria este nesatisfăcător.

Condițiile naturale de lucru ale industrialilor din Austria sunt în diferite privințe mai nefavorabile decât ale celor din Germania; drept cumpărători au o populație mai puțin deasă și săracă, și la aceste se mai adaugă și piedecile artificiale: tarife de transport mari, contribuții mari și iraționale asupra întreprinderilor industriale și pe lângă acestea convenția comercială cu Germania din 1906, considerată ca foarte nefavorabilă.

Ce privește *industria ungară*, și mai puțin dezvoltată decât cea austriacă, aceasta are o adevărată oroare față de puternica industrie germană. Germanii fiind pe acest teren absolut superiori, având o experiență îndelungată și o splendidă organizație, având lucrători mai buni și dispunând de stabilimente industriale din belșug pot să furnizeze pentru prețuri, cari ar sufoca aici orice industrie, Ungaria devenind de-a dreptul o colonie germană. Atitudinea industriei ungare

este, între astfel de împrejurări, și mai rezervată decât a celei austriace; însă presupunând, că se vor lua dispoziții pentru asigurarea existenței ei, există și aici un curent hotărât pentru comuniune. La o adunare a uniunii economice central-europene, ținută în Decembrie la Budapesta, ideea uniunii vamale a fost primită firește cu răceală; într'aceea însă dispoziția s'a ameliorat mult.

Cu privire la propriul scop al mișcării pentru o apropiere în această privință, părerile sunt de două feluri. Unii adecă voesc o uniune vamală mai mult sau mai puțin completă, cu un tarif exterior unitar, eventual cu tariful intermediare. Alții s'ar mulțumi cu o uniune vamală, care ar funcționa cu două feluri de tarifuluri, și anume acordându-se statelor aparținătoare uniunii *tarifuluri favorizate*, celorlalte state numai tarifulurile convenționale generale, așa că fiecare dintre aliați și-ar avea teritoriul său vamal independent.

Amândouă direcțiile se unesc însă în părerea că realizarea acestor planuri nu trebuie amânată până după terminarea războiului. La întemeierea oricărei comuniuni se ating așa de multe interese speciale, încât timpul entuziasmului nu trebuie lăsat să treacă nefolosit pentru întreg.

Tratatul de pace se va încheia foarte probabil cu totul independent de chestiunea unei alianțe economice a statelor centrale europene, și va fi, în parte, un *instrument politico-comercial* de cea mai mare importanță. Îndeosebi pentru Germania este de importantă, că la ce convenție politico-economică va ajunge înainte de toate cu Franța și Rusia. Convențiile vamale cu aceste state ar fi încheiate cu totul în alte condiții dacă uniunea vamală economică cu Austro-Ungaria ar fi deja înfăptuită sau dacă ambele guverne ar lămuri cel puțin, prealabil, situația ce va fi a se crea ulterior. Se mai constată, că din punctul de vedere specific *ardelenesc* o alianță economică cu Germania și cu *România* pare avantajoasă. Agricultură ar profita prin importul mai ieftin al mașinilor agricole și al îngrășămintelor artificiale, cum și prin exportul liber în Germania; dar nu ar avea să sufere nici prin importul românesc, pentru că acesta, ar lua, fără îndoielă direcția spre Viena și Berlin; iar o industrie fină, care să sufere în urma concurenței germane, aici nu există. Producția mijloacelor mai simple, de trebuință vieții și a materiilor brute nu ar putea să ni le subtragă nici într'un caz Germania, destul de departe de noi, iar printr'o legătură cu România industria din această parte a țării ar putea să revină la o nouă viață.

Secuestrarea recoltei anului curent.

Prin ordonanța sa Nr. 2072/915 de data 16 Iunie a. c. ministerul r. u. a luat dispoziții pentru secuestrarea recoltei anului curent, 1915, anume a grâului, săcării, grâului mestecat, orzului și a ovăsului.

Dispozițiile principale ale noii ordonanțe sunt următoarele:

Conform §-ului 1: pentru asigurarea aprovizionării și a necesităților consumului în anul economic 1915/6, vânzarea sau punerea în circulație în altfel a recoltei de grâu, săcară, grâu mestecat a orzului și a ovăsului, din a. c. poate urma numai în sensul dispozițiilor ministerului și sub condițiile fixate de acesta.

În scopul acesta recolta din a. c. a produselor amintite mai sus se pune sub sechestru și producătorul poate dispune asupra ei numai în cadrele dispozițiilor cuprinse în ordonanța prezentă.

Ca producător se consideră, în sensul ordonanței prezente, și acela, care primește din recolta a. c.: grâu, săcară, etc. drept parte, plată sau convenție. Sub sechestru se pun deci și produsele acestea.

Producătorul poate dispune — conform §-ului 2 al ordonanței — liber de aceea parte a recoltei sechestrate, pe care este îndreptățit a o reține pentru trebuințele sale casnice și gospodărești.

La fixarea cantității necesare trebuințelor casnice și gospodărești se poate calcula numai timpul până la 15 August 1916.

Drept cantitate maximală pentru trebuințele casnice se pot calcula în total numai 18 kgr. de persoană.

Pentru trebuințele gospodărești, de ori unde ale producătorului pot fi luate în socoteală numai competențele de produse, ce sunt a se da în natură (ca parte la secerat, convenția impiegaților, servitorilor, lucrătorilor) apoi produsele de sămânță și cele necesare pentru vite.

În sensul §-ului 3 producătorul poate vinde sau înstrăina, pe altă cale, recolta sechestrată ce întrece trebuințele sale casnice și gospodărești *numai* aceluia, cari în sensul acestei ordonanțe sunt autorizați a cumpăra astfel de produse dela producător (§§ 4, 6—8). Producătorul, care cu toată opreliștea aceasta, dispune de recolta sa, în favorul unei a treia persoane, despre care știe, că nu este îndreptățită în sensul ordonanței prezente, la astfel de cumpărări sau că depășește cadrele autorizării, ce are, este responsabil pentru aceasta în conformitate cu ordonanța aceasta.

Producătorului îi este interzis a transporta partea sechestrată a recoltei sale, de pe teritoriul municipiului, unde-și are gospodăria, în alt loc, cu excepția cazului, când aceasta se face în scopul înmagazinării sau a altei întrebuintări, admise de ordonanța prezentă. În aceste cazuri însă se cere învoirea autorităților. Unde aceasta a fost și până acum uz, ministrul de agricultură poate permite transportarea produselor gata, pe teritoriul unui municipiu învecinat, dar numai pentru

a fi vândute în piață sau altfel, celor îndreptățiți la aceasta, în sensul acestei ordonanțe.

Secuestrarea nu împiedecă secuestrul executiv a produselor; produsele secuestrate însă pot fi vândute, pe cale execuțională, numai, dacă în timp de 30 de zile dela secuestrarea executivă nu s'au făcut dispoziții pentru acuirea acelor produse pentru trebuințele aprovizionării și consumului general.

În sensul §-ului 4, cine nu este însuși producător, precum și acela, a căruia trebuințe casnice și gospodărești nu află acoperire în recolta proprie, este îndreptățit a-și cumpăra, dela producătorii aceluiasi municipiu, până la 15 Septembrie 1915 cantitățile necesare de grâu, săcară, grâu mestecat, orz și ovăs. Terminul de 15 Septembrie 1915, poate fi prolongit, în cazuri motivate, din partea ministrului de comerț, în conțelegere cu cel de agricultură și de interne.

La fixarea cantității necesare trebuințelor casnice și gospodărești se poate calcula numai timpul până la 15 August a anului viitor 1916.

Drept cantitate maximală poate calcula din produsele amintite, consumatorul agronom sau de altă ocupație primitivă, 18 kgr. de persoană; alți consumatori 10 kgr. de fiecare persoană, ce de regulă primește întreținere în natură în casa respectivului.

Pentru trebuințele gospodărești pot fi luate în socoteală numai competențele de produse ce sunt a se da în natură persoanelor angajate în întreprinderea partidei, precum și produsele, necesare pentru întreținerea vitelor de tras indispensabile în gospodăria sa.

Produsele cumpărate sau acuite, în temeiul §-ului 4, pentru trebuințele proprii casnice și gospodărești, pot fi vândute, în caz că proprietarul dorește aceasta, în urma schimbărilor obvenite în împrejurările sale familiare sau gospodărești, numai celor îndreptățiți la cumpărări în sensul §§-ilor 6—8 și numai cu învoierea autorităților locale (§ 5).

În conformitate cu § 6 guvernul poate da comitatelor și municipiilor orașenești, orașelor cu magistrat, comunelor și diferitelor corporații și instituții (aziluri, internate, spitale) cooperative de consum etc. autorizarea de a putea cumpăra până la 15 Septembrie a. c. direct dela producătorii cantitățile de produse necesare pentru trebuințele lor proprii, calculate până la 15 August 1916.

Ministrul agriculturii poate autoriza reuniunile agricole ca pe teritoriul municipiului, ce li-se va designa de ministru, să poată face cumpărări directe de semințe dela producătorii, pe seama membrilor lor (§ 7).

De procurarea produselor necesare aprovizionării publice sau pentru export se îngrijește guvernul. Cumpărarea și furnizarea acestor produse se va încredința în prima linie, unei societăți, obligată la dare de seamă publică, întemeiată anume spre acest scop, pe baze altruiste.

Acționari ai acestei societăți vor fi statul, municipiile, orașele cu magistrat regulat, însoțirile, moșierii, întreprinderile agricole, comercianții de cereale, întreprinderile,

ce se ocupă în mod profesional cu comerțul de cereale, morile și alte întreprinderi.

Jumătate din capitalul social al societății il subscrie statul și în statute va fi a se lua dispoziția, că pe prezidentul și pe membrii direcțiunii îi numește ministerul.

Societatea va da producătorilor, a căroră recoltă a cuprins-o (secuestrat-o) în parte sau în întregime, avansuri, cu dobândă de maximal $1\frac{1}{2}\%$ peste etalonul oficial al Băncii Austro-Ungare.

Societatea va avea să licuideze la terminul, ce-l va fixa ministerul. Dividenda maximală, ce o va putea plăti va fi de 5%. Suma ce va prisosi, după liquidarea societății și escontarea creditorilor și a acționarilor se va întrebuința pentru un scop public, ce-l va designa ministerul.

Guvernul se va îngriji, ca produsele din recolta proprie, depozitate la producător, dar neluate în primire de către cei încredințați cu cumpărările pentru aprovizionarea publică sau pentru export, — să fie cumpărate dela producător și faptic luate în primire la terminul, ce-l va fixa ministerul.

Cantitățile de produse ale recoltei anului curent, ce se vor putea întrebuința în diferitele industrii (fabricația de spirt, bere, malț etc.) se vor fixa prin o ordonanță specială (§§ 8—10).

În sensul §-ului 11, pentru produsele vândute în temeiul ordonanței prezente, nu se poate stipula un preț mai urcat, decât prețul maximal în vigoare pe timpul furnizării (transportării, predării la calea ferată sau pe vapor). Stipulații contrare acestei dispoziții sunt, în ce privește plusul de preț, — nule.

Îndeplinirea unei afaceri, încheiată cu o persoană neautorizată la cumpărări de produse și contrar ordonanței prezente, cumpărătorul nu o poate pretinde, ci numai restituirea eventualelor avansuri date.

Afacerile încheiate în sensul acestei ordonanțe, cu o persoană autorizată la cumpărări, sunt a se îndeplini din partea vânzătorului prompt, conform stipulațiilor; în caz de necesitate cumpărătorul poate apela în acest scop la ajutorul autorităților administrative. Dacă vânzătorul nu furnizează cumpărătorului autorizat, conform stipulațiunii, produsele, ce i le-a vândut, în mod valid, în sensul acestei ordonanțe, atunci autoritățile administrative pot reclama (rechiziționă) dela el aceste produse, pentru trebuințele alimentării publice, cu prețul stipulat original cu cumpărătorul (§ 12).

Neobservarea dispozițiilor cuprinse în această ordonanță constituie — conform §-ului 13 — contravenție, care se va pedepsi din partea autorităților administrative cu arest până la 2 luni și amendă în bani până la K 600. Anume se prevede pedeapsa de mai sus:

1. față de producătorul, care vinde: grâu, săcară, grâu mestecat, orz sau ovăs, din recolta anului curent, 1915, la persoane, despre cari știe, că nu sunt autorizate la cumpărări, în sensul acestei ordonanțe sau depășesc autorizarea, ce o au; precum și față de producătorul, care dispune asupra acestor produse ale

sale, contrar dispozițiilor cuprinse în §§-ii 2 și 3; mai departe față de acela, care produsele, cumpărate dela producător, în temeiul §-ului 4, le vinde contrar §-ului 5, altuia decât celui autorizat la aceasta, în conformitate cu §§-ii 6 - 8;

2. față de acela, care fără autorizare sau cu depășirea autorizației cumpără sau acuiră pe altă cale dela producător, contrar dispozițiilor acestei ordonanțe: grâu, săcară, grâu mestecat, orz sau ovăs din recolta a. c., 1915;

3. față de acela, care mijlocește o afacere, despre care știe, că este în contradicție cu dispozițiile ordonanței de față.

Produsele acurate contrar ordonanței prezente, se pot confiscă conform legii.

Prăcurările de cereale făcute contrar ordonanței prezente se cercetează și urmăresc din oficiu și pot fi denunțate din partea ori cui autorităților. A cincea parte a produselor confiscate pe calea procedurii penale polițienești, compet denunțatorului; restul, după detragerea cheltuielilor ivite, cade în favorul fondului de ajutorare al soldaților invalizi.

Pentru vânzarea cerealelor: a grăului, săcării, a grăului mestecat, a orzului și ovăsului, împortate din străinătate, va da autorizare din caz în caz, ministrul de comerț.

Prețurile plătite de armată la rechiziții.

Armata, precum se știe, rechiziționează produsele alimentare, acolo, unde, pe altă cale nu este în poziție a le acuiră. Cu considerare la urcarea generală a prețurilor, ministerul de honvezi a fixat acum o nouă tarifă de prețuri, după cari se plătesc din partea armatei produsele alimentare rechiziționate. Tarifa nu este unitară, ci prețurile variază după ținuturi.

Prețurile medii, de prezent în vigoare, sunt următoarele (cifrele din paranteză indică prețurile vechi): la vite de tăiat vie, K 1'55 (90 fil.) greutate vie;

„ carnea de oaie (greutatea vie de 1 majă) 70 fil. (50 fil.);

„ rămători K 2'60—3— (K 1'30);

„ carnea de berbec prețul de 60 fil. a rămas neschimbat;

„ carnea proaspătă tăiată: carnea de vită K 2'50 (K 1'80);

„ carnea de oaie K 1'60 (K 1'35), carnea de porc K 2'50 (K 1'60);

„ slănină K 4'10 (K 2);

„ untură de porc K 4'50 (K 2'10);

„ unt K 2'50;

„ orez K 1'25 (46 fil.); arpăcaș 70 fil. (40 fil.); fasole fil. 78 (fil. 35); linte K 1'40 (fil. 70); mazăre K 1 (fil. 45); macaroane K 1'50 (K 1'20); cartofi fil. 12 (08 fil.); cafea pro majă K 3'20—; ceapă 44 fil. (fil. 16).

Vinul se plătește, ca și pân'acum, cu K 1 litrul.

Din contră a crescut prețul nutrețului; fânul se plătește cu K 11 (K 9); păsatul de porumb cu K 29'80 (K 21); tărâțele cu K 25 (K 12).

Lemnele de foc se plătesc cu K 14'20.

Atragem atenția intelectualilor noștri dela sate la noul prețuri fixate de ministrul de honvezi, ca în cazuri de rechiziții din partea armatei să poată instrua pe săteni, că aproximativ ce prețuri sunt în drept a pretinde pentru produsele alimentare rechiziționate.

Magazii pentru recolta nouă.

Într'un număr recent al revistei «România Agricolă» d-l I. G. Bibicescu, guvernatorul «Băncii Naționale a României» tractează o chestiune de cea mai mare importanță și actualitate pentru regatul vecin: chestiunea lipsei de magazii pentru recoltă, formulând, ca concluzie a expunerilor sale, și o foarte nimerită propunere în această privință.

Iată interesantele constatări și propunerea distinsului economist:

«O chestiune pe care o cred de o importanță capitală mă preocupă cu deosebire în ultimul timp.

E vorba de noua recoltă, care promite a fi abundentă. Și mă tem că dacă nu se vor lua măsuri din timp pentru crearea de magazii unde se poată fi păstrată, ea va fi iarăși înstrăinată pe prețuri derizorii în folosul intermediarilor și al speculanților.

Agricultura românească, în special în Muntenia, e aranjată pe sistemul rău: *dela mașină la gară sau în șlep*. Moșii de mii și mii de pogoane, având culturi întinse, n'au un adăpost cât de rudimentar pentru păstrarea cerealelor. Și aceasta, să se noteze, e situația în timpuri normale. Anul acesta, din cauza blocării Dardanelor și a Dunărei, exportul recoltei din anul trecut a fost aproape nul, căci la noi 95 la sută din exportul cerealelor se face pe apă și abia 5 la sută pe uscat. Avem deci aproape întreaga recoltă din anul trecut încă în țară și ea ocupă toate magazinele disponibile, toate șlepurile și chiar grajduri și case de prin sate și orașe. În urma unei anchete ce am făcut, am constatat că în Teleorman, un județ de mare producție agricolă, nu mai există nici o magazie, nici un grajd neocupat, toate, absolut toate, și chiar multe case de locuit fiind pline de cereale vechi.

Mă întreb, și nu fără îngrijorare, unde se va pune noua recoltă, ce peste puțin va fi gata de cules. Lipsind magazinele pentru depozitarea ei, oferta va fi atât de mare, încât e aproape sigur că această pletoare de cereale oferită cumpărătorilor, în neputință și ei de a o ridică și exportă, va provoca o bruscă și simțitoare scădere a prețurilor, în timp ce Europa întreagă, lipsită de recolte, va plăti cu aur și din belșug codrul de pâne.

Preocupat de acerșta chestiune am întrebat pe câțiva din conducătorii *Caselor de împrumut*, dacă s'au gândit la eventualitatea când împrumutul le-ar zice: luați-vă recolta, căci eu n'am unde o pune, nici cui o vinde.

Mergând chiar cu gândul că se vor deschide Dardanelele și Dunărea până la recolta viitoare, problema înmagazinării recoltei tot rămâne întreagă, căci dacă în timpuri normale și numai o singură recoltă se transportă cu atâta anevoință, dar acum două recolte cât de greu vor fi scurse ele?

Singura soluție ar fi crearea de urgență a unui mare număr de magazii, în apropierea punctelor de frontieră sau a regiunilor mai importante, unde să se poată păstra recolta până ce ea va putea fi vândută cu prețul ei adevărat.

Având asemenea magazii, Casele de împrumut ar putea acorda împrumuturi oricât de mari pe cerealele depozitate, un asemenea warrant fiind o garanție destul de sigură.

Având aceste magazii, după război Banca Națională ar putea continua înlesnirea agricultorilor cu împrumuturi pe warante, ferindu-i de specula vânzătorilor în extremis.

Examinând chestiunea magaziiilor, am ajuns la convingerea că numai Statul le-ar putea face repede și bine, timpul fiind prea scurt.

Cu zece milioane, pe cari Banca Națională le-ar putea pune la dispoziția Statului, s'ar creă aceste magazine, cari ar aduce țării sute de milioane realizate din diferența unui preț cu care s'ar vinde acum cerealele față de prețul, ce va fi obținut fără năvala agricultorilor în vânzări forțate din lipsa de magazine.

Făcând aceste magazine, pe lângă că s'ar da de lucru claselor muncitoare, s'ar ajută și industria lemnului, lovită și ea din cauza lipsei exportului cherestelei.

Ministerul lucrărilor publice, cât și Direcțiunea căilor ferate Române, au studiat desigur chestiunea magaziiilor de cereale, așa că având personalul tehnic necesar, având planul și sistemul studiat, având poate și locurile alese, va putea ușor aduce la îndeplinire această măsură, în timpul scurt ce a mai rămas.

Idea ca proprietarii să facă singuri magazine e greu de adus la îndeplinire și apoi lucrările individuale costă totdeauna mai scump decât cele colective; și fără supărare, nu știu dacă mulți proprietari nu vor da altă destinație banilor luați pentru construcții de magazine.

Mă rezum chemând toată atențiunea guvernului și a oamenilor de inițiativă asupra acestei chestiuni de cea mai mare importanță: recolta bate la ușe și pasările de pradă stau în pândă să ia pe nimic munca plugarului român, înavuțindu-se peste noapte, cum a fost cazul în trecut.

Destul a fost speculată lipsa noastră de organizare. A sosit momentul ca să se creeze magazine necesare pentru păstrarea bucatelor, magazine cari vor regula astfel prețul, ca nimeni să nu mai poată fi speculat».

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 24 Iunie 1915.

Situațiunea financiară continuă a fi neschimbată atât în piața internațională, cât și în piața internă. Discontul privat a cotel în Berlin în ultimele zile $3\frac{1}{2}\%$ și numărul este în abundență disponibil. O abundență extraordinară de bani domnește în London, unde banii de zi au cotel $1\frac{1}{3}\%$, iar discontul privat pentru cambii de 3 luni $2\frac{2}{3}\%$.

În piața internă de bani discontul privat a cotel pentru material de prima bonitate: în Viena $2\frac{1}{2}\%$ și în Budapesta $3\frac{1}{2}\%$.

AFACERI DE DARE.

Competința prenotării condiționate. După prenotarea dreptului de pemn, efectuită cu o condiție oarecare — dacă condiția nu s'a împlinit și dreptul de pemn s'a șters — nu se poate pretinde competența de 0.7% .

(Judec. admin. sub. Nr. 19093/914).

*

Relaxări și reduceri de dare. În sensul ordonanței Nr. 52,600/1915, a ministrului de finanțe, proprietarii de pământ respective arândătorii, cari în urma stării de războiu, și fără vina lor, au avut în gospodăria lor o pagubă de $\frac{1}{3}$ sau mai mare, au drept la anumite reduceri și relaxări de dare. Cererile sunt a se înainta la direcțiunea financiară competentă în termenele fixate în ordonanță.

Relaxări de dare pot cere și contribuabilii supuși la dare de câștig cl. I și III, dacă în urma stării de războiu au fost necesități să-și sisteze afacerile.

CRONICĂ.

O centrală pentru cumpărare de cereale. În legătură cu ordonanța privitoare la sequestrarea recoltei anului 1915, ce o publicăm la alt loc, guvernul a publicat — ca fundator — un „Prospect“ pentru înființarea unei centrale pentru cumpărarea de cereale, ce va avea firma „Societate pe acții pentru produse de războiu“. Capitalul s'a fixat cu K 20.000,000 în 2000 acții à K 10,000, din care capitalul jumătate a subscris statul. Subscripțiunea s'a făcut dela 21—24 Iunie a. c

*

Lucrare economică premiată. „Academia română“ din București a premiat cu premiul Demostene Constantinide de Lei 4000 lucrarea d-lui *Dr. Mihail Șerban* intitulat «*Problemele noastre social-agrară*».

Tânărul autor este de origine din Arad, fiul fostului jude reg. M. Șerban.

*

Puterea de producțiune agricolă a țărilor dublei alianțe. Marea putere de producțiune a Germaniei și Austro-Ungariei pe terenul agricol, în comparațiune cu producțiunea agricolă a Franței, Rusiei și Angliei o arată datele următoare, referitoare la anul 1913.

	Numărul locuitorilor milioane	Intinderea totală milioane hectare	Pământ arător	Intinderea culturii de cereale și cartofi	Producțiunea totală de cereale și cartofi milioane măști duble	Producțiunea medie pro hectar de cereale și cartofi
Germania și Austro-Ungaria	116	116	50.8	37.4	1372	34.38
Franța, Rusia și Anglia	253	2328	151.1	134.7	1823	13.60

*

Situațiunea economică și financiară a României. Asupra situațiunei generale economice și financiare a României D-l I. G. Bibicescu, guvernatorul „Băncii Naționale a României“ s'a pronunțat în zile trecute în modul următor:

Avem o situație foarte bună, mai bună decât s'ar fi putut crede și am fi putut dori să fie. Măsurile chibzuite, ce s'au luat, au înlăturat cu totul nevoia introducerii cursului forțat, așa că țara noastră, deși în mijlocul focului european, deși izolată și împedecată în exercitarea operațiunilor de export, se află într'o situațiune cum nu se poate mai bună.

Statul, finanța, comerțul și industria fac față cu multă înlesnire tuturor nevoilor. Piața în general se mișcă ușor și nu odată am constatat că numărul circulei cu înlesnire, făcându-se chiar cheltuieli exagerate pe lux și petreceri.

*

Circulația mărfurilor între Ungaria și Italia. Comerțul exterior al Ungariei cu Italia prezintă în 1913 următoarele cifre:

Import din Italia K 28.330.000.

Export în Italia K 40.717.000.

Articollii principali de import au fost: fructe sudice în valoare de K 9.566.000; poame, păstăioase, plante K 7.546.000; iar mărfuri de export: lemne, carbuni K 16.552.000, și animale de tăiat și de lucru K 3.081.000.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1914.

Banca	%	Suma K	Scadența
«Agricola», Lugos	7	14—	imediat.
«Agricola», Sebeș	5	5—	18 Martie 1915
«Ajutorul»	6	6—	17 Maiu „
«Albina»	6	12—	15 Maiu „
«Ardeleana»	8	8—	9 Aprilie 1915
«Arieșana»	5	5—	17 Aprilie „
«Armonia»	6	6—	20 Martie „
«Auraria», Abrud	12	24—	Imediat.
«Avrigeana»	8	8—	„
«Banca Carpaților», București	6½	32·50 lei.	„
«Banca Poporală», Arpaș	5	5—	7 Aprilie 1915
«Banca Poporală», Dej	4	4—	„
«Bihoreana»	5	10—	25 Martie 1915
«Bistrițiana»	6	12—	1 Iulie „
«Boșana»	5	5—	„
«Brădetul»	12	6—	22 Aprilie „
«Câmpiana», Mociu	7	7—	28 Aprilie „
«Casele privileg. de împrum. pe amanet», București	7½	37·50 lei	„
«Cassa de păstrare», Sasca-mont.	6	6—	„
«Cassa de păstrare», Mercurea	6	6—	16 Maiu „
«Cassa de păstrare», Săliște	8	16—	8 Aprilie „
«Chiorana»	4	4—	8 „
«Codreana»	4	4—	31 Maiu 1915
«Concordia», Uzdin	7	7—	la prezentare
«Codru», Lupșa	6	2·40	8 Aprilie 1915
«Coróna, Bistrița	6	12—	1 Maiu 1915
«Cordiana»	9	9—	12 Aprilie „
«Corvineana»	7	7—	„
«Crișana»	5	5—	28 Martie „
«Cugiereana»	6	6—	15 Maiu „
«Dacia»	5	5—	1 Maiu „
«Decebal»	5	5—	24 Martie „
«Detunata»	10	5—	1 Martie „
«Doina»	6	6—	„
«Drăganul»	2½	2·50	25 Aprilie „
«Economia», Cohalm	5	5—	30 Maiu 1915
«Economul»	5	5—	10 Aprilie „
«Făgețana»	4	8—	20 Maiu „
«Frăția»	5	5—	25 Martie „
«Furnica»	6	24—	7 Aprilie „
«Geogeană»	5	5—	16 Maiu „
«Grănișterul», Dobra	5	5—	1 Maiu „
«Hațiegană»	4	4—	23 Martie „
«Izvorul», Ighiu	5	5—	18 Febr. „
«Isvorul», Sebeșul-de-jos	8	8—	Imediat.
«Iulia»	10	10—	1 Iulie „
«Lăpușana»	10	10—	1 Iulie „
«Lipovana»	4	8—	22 Aprilie „
«Lucașfărușul»	5	5—	24 Aprilie „
«Lumina»	4	8—	15 Maiu „
«Maramurășana»	5	5—	17 Martie „
«Mărgineana»	6	6—	6 Iunie 1615
«Mercur», Năsăud	6	12—	1 Iunie 1915
«Mielul»	8	8—	6 Iunie 1915
«Murășana»	6	6—	1 Iuliu „
«Murășanul»	5	10—	14 Maiu „
«Nădlăcana»	6	6—	„

Banca	%	Suma K	Scadența
«Olteana»	7	7—	18 Maiu 1915
«Oraviciiana»	5	5—	9 Iunie „
«Orientul»	5	5—	15 Iunie „
«Parsimonia»	4	4—	1 Iunie „
«Patria»	10	20—	15 Martie „
«Piatra», Teiuș	6	6—	10 „
«Plugariul», Săcădate	7	7—	8 Aprilie „
«Poporul», Lugos	5	5—	1 Maiu „
«Poporul», Săliște	5	5—	16 Maiu „
«Porumbăceana»	8	8—	21 Martie „
«Progresul»	5	5—	28 Aprilie „
«Sătmăreana»	4	8—	16 Iunie „
«Sebeșana», Caransebeș	5	10—	25 Aprilie 1915
«Sebeșana», Szászsebes	5	5—	27 Maiu „
«Selăgiana»	5	5—	24 „
«Sentinela»	6	6—	1 Martie „
«Sercăiana»	10	10—	10 Martie 1915
«Sylvania»	4	4—	1 Iunie „
«Someșana»	6	12—	8 Aprilie „
«Speranța», Hosman	5	2·50	28 „
«Steaua»	7	7—	1 Maiu „
«Târnăveana»	5	5—	25 Martie „
«Timișiana»	7½	15—	„
«Turnu-Roșu»	6	6—	imediat
«Vatra»	5	5—	25 Maiu 1915
«Victoria»	10	20—	Imediat.
«Viitorul»	5	5—	21 Maiu „
«Voileana»	5	5—	1 Maiu 1915
«Vlădeasa»	3	3—	15 Maiu „
«Vulturul», Sănmărtin	6	6—	1 Maiu „
«Zărăndeana»	8	8—	1 Martie „
«Zlăgnea»	5	2·50	imediat

SUMAR.

Chestiunea uniunii vamale cu Germania. — Secuestrarea recoltei anului curent. — Prețurile plătite de armată la rechiziții. — Magazii pentru recolta nouă. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Afaceri de dare*: Competința prenotării condiționate, Relaxări și reduceri de dare. — *Cronică*: O centrală pentru cumpărarea de cereale, Puterea de producțiune agricolă a țării dublei alianțe, Lucrare economică premiată, *Dividenda băncilor noastre pe anul 1914*, Situația economică și financiară a României, Circulația mărfurilor între Ungaria și Italia. — *Dividenda băncilor noastre pe anul 1914*.

„DOINA“, institut de credit societate pe acții în Câmpeni.

AVIZ.

Cu prezenta Vă comunicăm, că în vederea re-plătirei din capitale, direcțiunea institutului s'a văzut îndemnată, în ședința sa din 19 Iunie a. c. a reduce dobânda după depunerile spre fructificare elocote la institut, dela 6% la 5% începând cu 1 Iulie 1915.

Direcțiunea

„CODRU“,
institut de credit și economii, soc. pe acții în Lupșa.

PROVOCARE.

Institutul de credit și economii „Codru“ din Lupșa amăsurat § 9 din Statute prin aceasta provoacă pe proprietarii titlilor provizorii a acțiilor numerii: 16, 17, 19, 28, 29, 30, 33, 58, 59, 60, 61, 151, 152, 157, 158, 159, 160, 161, 660, 661, 667, 678, 679 a-și achita în termen de 30 zile dela ultima provocare capitalul restant, la din contră își pierd titlul de drept la acții.

(3—3)

Direcțiunea.

„TERNOVANA“

institut de economii și credit ca societate pe acții.

takarék- és hitelintézet mint részvénytársaság.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit ca societate pe acții «TERNOVANA» se invită prin aceasta la

a IX-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminică în 4 Iulie 1915 st. n. la 2 ore p. m.* în școala gr.-or. română Nr. 1 din loc.

OBIECTE:

1. *Cetirea raportului direcțiunii și a comitetului de supraveghiare și aprobarea respective acceptarea acestor rapoarte și a bilanțului pe anul 1914.*
2. *Darea absoluturului atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiare pe anul de gestiune 1914.*
3. *Deciderea asupra împărțirii venitului curat din anul 1914.*
4. *Alegerea a 7 membri în comitetul de supraveghiare.*
5. *Eventuale propuneri.*

În lipsa acționarilor ori acțiilor recerute adunarea generală în sensul §. 22 din statute se va țineă în 11 Iulie 1915 în localitatea și timpul sus indicat.

P. t. domnii acționari, cari voesc a participa la adunare sunt rugați conform § 16 din statute a-și depune acțiunile până în Iulie a. c. la 12 ore a. m. la cassa institutului nostru.

Torno, în 16 Iunie 1915.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A «TERNOVANA» takarék és hitelintézet részvényes urak ezennel az 1915 évi július hó 4-én vasárnap d. u. 2 óra-kor a gör.-kel. iskolában 1. sz. helyben megtartandó

a XI-ik rendes közgyűlésre,

tisztelettel meghívotnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. *Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseinek felolvasása, ezeknek és a mérlegnek jóváhagyása illetve elfogadása.*
2. *Az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentvényének megadása 1914 üzletévre.*
3. *Az 1914 évi tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.*
4. *7 felügyelőbizottsági tag megválasztása.*
5. *Esetleges indítványok.*

A kellő részvényesek illetve részvények hiányában a közgyűlés az alapszabályok 22. §. értelmében 1915 július hó 11-én fentebb megjelölt helyiségben és időben megtartatik.

Azon t. cz. részvényes urak, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkérnek, részvényeit az alapszabályaink 16. §. értelmében folyó évi július hó 3-ig délelőtt 12 óráig az intézetünk pénztáránál letenni sziveskedjenek.

Tornó, 1915. június 16-án.

Az igazgatóság.

Activa -- Vagyon.

Contul bilanț cu 31 Dec. 1914. — Mérlegszámla 1914. dec. hó 31-én.

Pasiva -- Teher.

	K	f		K	f
Cassa în numărar — Kézpénz		1,750	74	Capital de acții — Részvénytőke	50,000
Escont: — Leszámitolás:				Fond de rezervă — Tartalékalap	4,398
Cambii de bancă — Bank váltók	45,608			Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek	26,243
Cambii cu asigurare hipotecară				Reescont — Visszleszámitolás	36,244
Jelz. bizt. váltók	67,882	113,490		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	755
Imprumut hipotecar — Jelzálog kölcsön		148		Diverși creditori — Hitelezők	2
Efecte proprii — Saját értékpapirok		1,515		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	873
Anticipațiune — Előlegek		1,869	25	Profit net — Tiszta nyereség	3,001
Realități de vânzare — Eladásra szánt ingatlanok		340			
Debitori: interese transitoare — Adósok: átmeneti kamatok		2,404	90		
		121,517	89		121,517

Debit — Tartozik.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.

Credit — Követel.

	K	f		K	f	
Interese: — Kamatok:				Interese: — Kamatok:		
la depuneri — betét kamat	1,586			de escont — váltókamata	6,897	
la reescont — visszleszámit. kamat	3,132	4,718	49	după anticipațiuni — előlegek után	226	
Contribuțiune: — Adó:				de întârziere — késedelmi után	560	
de stat și comunale — állami és községi adó	2,455	94		după imprumuturi hipotecare — jelzálog kölcsön kamata	11	
după interese la depuneri — betét-kamat adó	143	60	2,599	54	Diverse venit: — Külömfélék:	
Spese: — Költségek:				dela efecte — értékpapir jövedelem	76	
salare — fizetések	1,674	29		dela realități — ingatlan jövedelem	7	
de cancelarie, chirie și porto	712	80	2,387	09	proviziuni — jutalék	4,995
irodai költség, házbér és porto					5,078	
Competința de timbru — Bélyegilleték		67	54			
Profit net — Tiszta nyereség		3,001	22			
		12,773	88		12,773	

Torno, în 31 Decembrie 1914. — Tornó, 1914. december hó 31-én.

Ioan Jarcu m. p., director executiv — vezérigazgató.

Pentru contabilitate: Ioan Jarcu m. p., a könyvelésért.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Paun Constantin m. p.

Constantin Bugarin m. p.

Voinea Trandafir m. p.

Savu Paun m. p.

Aceste conturi le-am revizuit și le-am aflat în deplină ordine și exact. — Ezen számadásokat megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.

Torno, în 10 Iunie 1915. — Tornó, 1915. június 10-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Nicolae Miu m. p., președinte — elnök.

Ioan Belu m. p.

Petru Geju m. p.

Iosif Popovici m. p.

Simion Frincu m. p.

Ianes Pagu m. p.

Proprietar și editor: Ioan I. Lăpédatu.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane în Sibiu.